מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לאתר מידע מדויק מתוך טקסט מידעי וטבלה
- להסיק מסקנות ולהבדיל בין עובדה לדעה
- לכתוב פסקת הסבר מבוססת דוגמאות מהטקסט

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – איתור מידע מהטבלה

1. ג – זיקית ים־תיכונית
2. ב – חרק המקל ופרפר העלה המת
3. א – דיונון
4. ב – פעמיים

חלק ב' – נכון או לא נכון - לפי הטקסט

1. נכון – הטקסט מזכיר נמרים וינשופים כטורפים שנעזרים בהסוואה
2. לא נכון – יש שני תפקידים - הסוואה ושמירה על חום הגוף
3. נכון – כך נכתב בפסקה על הדיונון
4. לא נכון – הוא אינו מסוכן כלל, רק מחקה את הצבעים
5. לא נכון – הם קשורים בעיקר לתקשורת ולוויסות חום

חלק ג' – התאמה - בעל חיים וסוג ההסוואה

1 – ה (צבע לפי עונה)
2 – ג (צורה ותנועה כמו ענף)
3 – א (צורה וצבע כמו עלה יבש)
4 – ב (שינוי צבע מהיר לכמה מטרות)
5 – ד (חיקוי צבעי אזהרה)

חלק ד' – השלמת מילים

1. פעמיים
2. מתנדנד
3. תאי צבע
4. ישראל
5. צרעות

חלק ה' – פרשנות והערכה

1. רק הטורפים שמשתפרים בגילוי יצליחו לצוד, כך גם הם ישתפרו עם הזמן.
2. החיקוי כנראה לא היה עוזר לו, כי הטורפים לא היו לומדים להיזהר מהצבעים הצהובים־שחורים.
3. הפסקה מתקנת אמונה נפוצה שאינה מדויקת לגבי הזיקית.

חלק ו' – כתיבת הסבר

1. בדקו: פתיחה עם הרעיון המרכזי; שתי דוגמאות לפחות (למשל חרק המקל, פרפר העלה המת, חיקוי הזבוב); הסבר מה עוזר בכל דוגמה; משפט סיכום.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציפייה לדוגמה כמו חרק המקל או פרפר העלה המת
- הסוואה - להיראות כמו הסביבה; חיקוי - להיראות כמו בעל חיים מסוכן אחר
- תשובה שמזכירה תקשורת וויסות חום גוף

טיפים להפעלה:

- אפשר לעבוד בזוגות על משימת ההתאמה לפני הכתיבה כדי לבסס הבנה.
- כדאי להדגיש את ההבדל בין עובדה לדעה דרך דוגמת פסקה 5.
- לעודד שימוש בטבלה כמקור מידע מדויק בכתיבת הפסקה.

דף תרגול: הסוואה וחיקוי בטבע

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הטקסט מציג כיצד בעלי חיים שונים נעזרים בהסוואה ובחיקוי כדי לשרוד - חלקם בעזרת צבע, חלקם בעזרת צורה ותנועה, וחלקם בחיקוי של בעלי חיים מסוכנים.

1 חלק א' – איתור מידע מהטבלה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה בעל חיים בטבלה חי גם בישראל?

א) שועל הקוטב ב) פרפר העלה המת ג) זיקית ים־תיכונית ד) חרק המקל

2. לאילו שני בעלי חיים ההסוואה נשענת בעיקר על צורה?

א) דיונון וזבוב רחפנית ב) חרק המקל ופרפר העלה המת ג) שועל הקוטב וזיקית

ד) דיונון ושועל הקוטב

3. לאיזה בעל חיים יש לשינוי הצבע שלושה שימושים שונים לפי הטבלה?

א) דיונון ב) חרק המקל ג) פרפר העלה המת ד) זבוב רחפנית

4. כמה פעמים בשנה מחליף שועל הקוטב את צבע הפרווה?

א) פעם אחת ב) פעמיים ג) שלוש פעמים ד) הוא לא מחליף

2 חלק ב' – נכון או לא נכון - לפי הטקסט

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	גם טורפים נעזרים בהסוואה.	☐	☐
2	לחילוף הפרווה של שועל הקוטב יש תפקיד אחד בלבד.	☐	☐
3	הדיונון יכול לשנות צבע בתוך שבריר שנייה.	☐	☐
4	הזבוב רחפנית מסוכן כמו צרעה.	☐	☐
5	שינויי הצבע של הזיקית קשורים בעיקר להתחבאות מטורפים.	☐	☐

3 חלק ג' – התאמה - בעל חיים וסוג ההסוואה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שועל הקוטב	___	**א.** צורה וצבע כמו עלה יבש
2. חרק המקל	___	**ב.** שינוי צבע מהיר לכמה מטרות
3. פרפר העלה המת	___	**ג.** צורה ותנועה כמו ענף

4. דיונון	___	**ד.** חיקוי צבעי אזהרה
5. זבוב רחפנית	___	**ה.** צבע לפי עונה

4 חלק ד' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. שועל הקוטב מחליף פרווה _____ בשנה.

2. חרק המקל נע לאט ו _____ כמו ענף ברוח.

3. לדיונון יש בעור מיליוני _____ שמחוברים לשרירים ולמערכת העצבים.

4. הזיקית הים־תיכונית היא היחידה שחיה ב _____ .

5. הזבוב רחפנית מחקה את הצבעים של _____ ודבורים.

5 חלק ה' – פרשנות והערכה

ענו בקצרה.

1. לפי פסקה 1, מה כנראה יקרה לטורפים כשהטרף משתפר בהסתתרות?

2. מה היה קורה לזבוב רחפנית אילו לא היו צרעות באזור?

3. הכותרת 'מיתוס הזיקית' מתאימה לפסקה 5 כי...

6 חלק ו' – כתיבת הסבר

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. 'הסוואה היא לא רק צבע' כתבו פסקת הסבר (5-7 שורות) שמוכיחה את המשפט, בעזרת שתי דוגמאות לפחות מהטקסט ומהטבלה.

כרטיס יציאה

תנו דוגמה אחת להסוואה שמבוססת על צורה ותנועה.

מה ההבדל בין הסוואה לחיקוי?

מדוע הזיקית לא משנה צבע רק כדי להתחבא?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀